Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Medio histórico e xeográfico de Galicia e a súa didáctica		Código	652G01029
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Pérez Guilarte, Yamilé	Correo electrónico	yamile.perez@udc.es	
Profesorado	Pérez Guilarte, Yamilé	Correo electrónico	yamile.perez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia está orientada ao traballo experimental, activo e vivencial, de cara a descubrir e comprender o contorno inmediato, o medio galego, como un recurso didáctico e como unha fonte versátil de aprendizaxe. Preténdese que o alumnado coñeza o pasado e territorio galego, deseñando unha dinámica didáctica a partir desta dupla realidade. Ensáiase, de maneira experimental, a metodoloxía de traballo por proxectos. Así, a materia defínea a propia dinámica do curso e os centros de interese do alumnado, polo que se trata dun programa flexíbel e aberto, aínda que cunha relación de temas a tratar. O núcleo da materia está formado pola propia metodoloxía experimental, na que se fomenta a participación activa, a creatividade e a autonomía. Realizaranse lecturas e debates na aula, así como obradoiros e actividades interdisciplinares; actividades complementadas, na medida do posíbel, de saídas ou roteiros culturais pola cidade.			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realizarán cambios 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen - Actividades iniciais - Aprendizaxe colaborativa - Eventos científicos e/ou divulgativos - Saídas de campo - Sesión maxistral - Seminario *Metodoloxías docentes que se modifican A proba obxectiva elimínase e as súas 3h pásanse para o seminario (1,5h) e para as saídas de campo (1,5h). 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo electrónico: Diariamente. De uso para facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. Moodle: Diariamente. Segundo a necesidade do alumnado a través dos foros. Teams: 1 sesión semanal ou mais segundo o demande o alumnado para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?, sempre no horario da materia. 4. Modificacións na avaliación Saídas de campo (40%) - Prácticas elaboradas en grupo a partir de itinerarios virtuais e observacións indirectas de paisaxes a través de fotos tomadas polo alumnado ou doutras fontes. Realización de tarefas relacionadas cos contidos da materia. Seminario (40%) - Elaboración dun traballo de grupo e presentación oral a través de Microsoft Teams nas últimas sesións. Eventos científicos ou divulgativos (20%) - Entregas individuais a través de Moodle de tarefas orientadas a partir da visualización de vídeos relacionados cos contidos da materia. *Observacións de avaliación: Ao alumnado que non superara a avaliación continua, orientaráselle para a mellora daquela tarefa ou tarefas nas que non se acadara a máxima puntuación. 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non se realizarán cambios

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.

A33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
A36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
A37	Adquirir coñecemento sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
A39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa e espírito emprendedor.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade de adaptación a situacións novidosas.
B9	Autonomía na aprendizaxe.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B12	Capacidade de organización e planificación.
B15	Capacidade para asumir a necesidade dun desenvolvemento profesional continuo, a través da reflexión sobre a propia práctica.
B17	Capacidade para presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.
B18	Capacidade para relacionarse positivamente con outras persoas.
B20	Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer e comprender o medio cultural de Galicia como espazo dinámico cun importante potencial educador, e como recurso metodolóxico e didáctico de aplicación na Educación Infantil.	A23 A26 A37	B1 B3 B11 B12 B15 B20 B24	C4 C7

Deseñar propostas e actividades didácticas, dende unha metodoloxía de traballo por proxectos, sobre o contorno cultural galego axeitados ó ensino infantil. Aprender a construír proxectos dende o coñecemento e as emocións.	A33 A36 A39 A40	B1 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B17 B18	C1 C4 C6 C7
Fomentar actitudes de valoración, respeto e conservación do patrimonio natural, cultural e histórico de Galicia	A37 A40	B5 B6	C4 C7 C8

Contidos	
Temas	**Subtemas**
Unidade 1. -Introdución.	- Que coñecementos temos do medio histórico e xeográfico galego? - Como pensamos e deseñamos a materia? - Que obxectivos nos marcamos? - Cales son os centros de interese? - De que coñecementos partimos? - Contidos e metodoloxía: propostas. - A interdisciplinariedade e o traballo por proxectos na didáctica do medio xeográfico e histórico de Galicia.
Unidade 2. -Paisaxes naturais, históricas e culturais.	- Que é a paisaxe? - Observacións e análise de paisaxes naturais, históricas e culturais. - As fontes de información e documentación no entorno. - Como ler e interpretar a paisaxe. - O clima, o relevo, a auga, a flora e fauna, a poboación de Galicia, etc., para traballar na E. Infantil.
Unidade 3. -As poboadoras e poboadores de Galicia. Desde a Prehistoria á Idade Contemporánea. -A evolución cultural galega e a súa relación con outras culturas.	- Prehistoria e Historia na Educación Infantil?: a curiosidade, a motivación e os centros de interese. - A Arte e outras manifestacións da comunicación e creatividade. - Experiencias: traballando a historia na E. Infantil dende as emocións, a creatividade e a flexibilidade.
Unidade 4. -Temas monográficos.	- Nesta unidade traballaranse cuestións e temas concretos que vaian xurdindo da propia dinámica da aula e de especial actualidade. Ensaiarase o traballo por proxectos, cunha ou máis temáticas de contidos, recursos e aplicacións didácticas idóneos coa materia. - Os obradoiros estarán directamente relacionados con estes temas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias**	**Horas presenciais**	**Horas non presenciais / traballo autónomo**	**Horas totais**
Actividades iniciais	B1 C1	1	2	3
Aprendizaxe colaborativa	B4 B5 B7 B8 B18	2	7	9
Eventos científicos e/ou divulgativos	B6 B8 B15 C7	5	12	17

Saídas de campo	A23 A40 B6 C4	6	16	22
Sesión maxistral	A37 B3 B20 B24 C6 C8	5	10.5	15.5
Seminario	A26 A33 A36 A39 B1 B4 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B17 B18 C1	11	30	41
Proba obxectiva	A37 A39 B9 B10 B11	1	2	3
Atención personalizada		2	0	2
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Actividades iniciais	Periodicamente e sistematicamente faranse debates e discusións de ideas previas sobre a motivación, interese e coñecementos con respecto á planificación e desenvolvemento da materia.
Aprendizaxe colaborativa	Organización en pequenos grupos para traballar conxuntamente na resolución de tarefas sobre temas que xurdan da dinámica da propia materia e temas propostos pola profesora.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Realizarase algunha actividade tipo conferencia, charla, encontro, pequeno curso nas que o alumnado terá a oportunidade de coñecer as experiencias que se están a realizar na Educación Infantil e actualizar os seus coñecementos, relacionados co ámbito da materia.
Saídas de campo	Son saídas concibidas para o coñecemento do medio cultural no seu máis amplo ámbito, por medio da aprendizaxe directa. Son a base para a realización de propostas didácticas por parte do alumnado. Poderanse realizar saídas a exposicións, contornos naturais e encraves de interese cultural.
Sesión maxistral	As explicacións teóricas referiranse ós contidos básicos que forman a estrutura de cada tema. Terán unha orientación claramente didáctica e de aplicación das aprendizaxes nas aulas de Infantil.
Seminario	Realizaranse traballos en grupo, cun papel decisivo por parte do alumnado no que respecta á participación, discusión, toma de decisións en común, busca de información e documentación, establecemento de metodoloxías, elección de temáticas en relación coa orientación da materia e desenvolvemento dos mesmos. O carácter didáctico será primordial. A profesora guiará esta actividade.
Proba obxectiva	Ao ser esta unha materia de marcado carácter experimental, didáctico e de traballo colaborativo, realizarase un exercicio simple para que cada alumna/o responda de maneira individual ás cuestións traballadas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Os seminarios terán un seguimento personalizado para garantir o cumprimento dos obxectivos e prazos así como para resolver dúbidas.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias**	**Descrición**	**Cualificación**
Proba obxectiva	A37 A39 B9 B10 B11	Ao tratarse dunha materia flexible, que se vai construíndo segundo os centros de interese do alumnado, guiado polo profesor, e de marcado carácter experimental, esta proba é un exercicio simple (a modo de síntese individual da aprendizaxe obtida) a desenvolver por cada alumna/o.	40
Saídas de campo	A23 A40 B6 C4	A asistencia será obrigatoria e puntuará a participación activa, así como nas tarefas previas e posteriores ás mesmas.	20
Eventos científicos e/ou divulgativos	B6 B8 B15 C7	O traballo de síntese a partir de conferencias (e a asistencia a estas), ou materiais derivados de encontros científicos e/ou divulgativos, será obrigatorio para o alumnado da materia.	20

Seminario	A26 A33 A36 A39 B1 B4 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B17 B18 C1	Valorarase a participación e implicación, así como a fundamentación, creatividade e a calidade do traballo grupal a realizar, así como a participación de cada estudante no marco do mesmo.	20
Outros			

Observacións avaliación
Na avaliación terase en conta a actitude, interese, participación e dedicación á materia. Ao tratarse dunha materia de marcado carácter práctico e vivencial, non se aconsella ao alumnado con dispensa académica. Así e todo, o alumnado que se acolla á dispensa académica, deberá realizar un traballo de curso individual e a proba obxectiva, sendo cualificados nun 50% un e outro. Para acollerse a esta modalidade, é condición necesaria asistir a titorías (mínimo 2) para que o docente poida realizar un seguimento directo da elaboración do traballo de curso.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Aldrey Vázquez, J.A., Lois González, R.C. ((2010)). Breve Xeografía de Galicia. Vigo: A Nosa Terra - Cooper, H. ((2002)). Didáctica de la historia en la enseñanza infantil y primaria. Madrid: MEC-Morata - Castro, X. ((2007)). Historia da vida cotiá en Galicia. Vigo: NigraTrea - Dieguez Cequiel, U.-B. ((2015)). Reflexións arredor da Galiza para o debate. Historia, Xeografía.... Compostela: FESGA - Méndez Fernández, L. ((2000)). Por que se chama así este sitio. Santiago: Lea - Pérez Alberti, A. ((2008)). Espacios naturales de Galicia. Lundwerg - Mariño, X.R. & González, X.M. ((2010)). Diccionario de etnografía e antropoloxía de Galiza.. Vigo: Nigratrea. - Egan, K. ((2010)). Learning in Depth. Chiicago: The University of Chicago Press - Varios Autores ((1991-2008)). Galicia. Proxecto Hércules. A Coruña: Hércules Editorial. - Varios Autores ((1999)). Atlas histórico de Galicia. Vigo: Nigra Trea - Varios Autores ((2005)). Historia Xeral de Galicia. Vigo: A Nosa Terra - Villares, R. ((2004)). Historia de Galicia. Vigo: Galaxia Segundo avance o curso, iranse proporcionando outras referencias máis específicas, quer sobre Historia e Xeografía de Galiza, quer sobre Didáctica da Historia e da Xeografía, entre outras.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Medio social e cultural e a súa didáctica/652G01025
Materias que continúan o temario
Observacións
Trátase dunha materia que se realizará, principalmente, cunha metodoloxía de participación activa, na que a propia dinámica do curso irá sinalando os centros de interese do alumnado e, en base a estes, iranse concretando temáticas e actividades a realizar. É por isto polo que a asistencia e participación, en todas e cada unha das actividades desenvolvidas no contexto da materia, será fundamental.A entrega dos traballos realizarase telemáticamente, na plataforma correspondente, se non é posible, non deben empregarse plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.Debe facerse un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural e ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos personais e profesionais.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías